

Det är ibland med samtida konstbilder som med fotografier av ufon och Loch Ness-odjuret. Utsagorna är tröttsamt flimriga och suddiga. För en klentrogen förefaller det ibland som ett uttryck för att det dunkelt sagda är det dunkelt tänkta. Sådana bilder håller naturligtvis inte som absoluta sanningar men som fantasifrigörare blir de gångbara. Mötet med det antydda sätter igång vår förmåga att föreställa oss och att se saker. Djupet av våra upplevelser beror naturligtvis på vår egen kreativitet och inbillningsförmåga, vilket ofta är en träningssak, men också på utsagans formella kvaliteter och i vilket kontext den presenteras. Olika medier företer dessutom olika grader av trovärdighet och förmåga till förförelse. Film och foto har monopol på autenticitet. När dessa används i konstnärliga sammanhang behäftas bilderna via själva mediet med trovärdighet. Ibland blir själva mediet budskapet. Det syns så tydligt i några av Urban Granbergs verk i övre hallen på Konstens Hus. Utställningen som heter "Emotionella emissioner" utgörs av ett antal videoinstallationer. Om man jämför verket "Defying Individuality" som är en TV-monitorinstallation med blyertsteckningen "Utan titel" finner man klart formmässiga överensstämmelser hos figurationerna. Slingan som visas på den med sköljmedel diffuserade tv-skärmen är en kropp i rörelse, filmad underifrån genom en glasskiva. Kroppens anläggningsyta mot glaset blir det visuella gränssnitt som vi ser som en rörlig skugga på den mjölkvita ytan. Varje medium har ju sina begränsningar och förtjänster. Vinsten i det här fallet är väl möjligen skeendet, fast det blir ju inte mer gestaltande än vad en lavalampa kan åstadkomma. En stunds förströelse. Blyertsteckningen "Utan titel" visar liknande figurationer men nu är de tagna ur tidsflödet. Det gör dem mer utlämnade och sårbara inför våra blickar, nu får vi tid att begrunda handlaget, precisionen och intentionerna. Den personliga handstilen blir ju också en unik utsaga. I detta ligger en särskild kvalitet i en tidsålder då alltmer verkar bli utbytbar. I verket "This mortal remains of reminiscence", (det finns en förförelse även i språkbruket, som synes) ser vi tre ryggar som sticker upp ur mullbänkar. Dessa nedsänkta kroppar är via några slags Matrixkablage kopplade till en flimrande tv-skärm. I det myrornas krig som pågår på skärmen anar vi deras ansikten. Knappt urskiljbara står det för något identitetslöst. Är det manne en medveten tanke att de vita ryggar refererar till Rodins "Danaid", konsthistoriens vackraste rygg? Danaiderna straffades av gudarna och fick som evighetssyssla bära vatten i såll. Jag frågar mig om jag står inför någon slags civilisationskritik, eller är det bara det dunkelt sagda...?

TV-skärmar och video som självändamål är ju inte särskilt upplyftande, man måste ju också ha något att berätta.

I taket hänger ett föremål som ser ut som ett ålderdomligt teleskop, alternativt en tibetansk bronslur. En sån där som Lobsang Rampa, i boken Tredje ögat, påstod att man använde för att få stenar och andra tunga föremål att levitera. (Det finns tyvärr inga bildbevis för att detta fungerade, inte ens några suddiga.) I ett par hörlurar brummar basröster som påminner om tibetanska munkars mässande. När man skådar i kikaren anar man även här ett ljusflimmer som långsamt förändras. Ljudet bidrar till en slags suggestion som triggar åtminstone mina associationer. Jag har till exempel inte tänkt på Lobsang Rampa de senaste fyrtio åren. Om det sen är så värdefullt det vet jag inte.

Utställningens behållning är skulpturen "Attempt". En mullfigur som likt lermonstret Gollum försöker resa sig och griper efter sitt förlorade ansikte vilket ligger projicerat som en svag, nästan flämtande ljushägring på jorden. Så gestaltar han det eviga centrala temat, av jord är du kommen...och allt kött är hö.

Bertil Sundstedt